

น้ำยางธรรมชาติและคุณสมบัติของกราฟต์โคโพลิเมอร์กับเมทิลเมทาครีเลต

2.1 น้ำยาง (rubber latex)

น้ำยาง หมายถึง สารละลายที่ประกอบด้วยส่วนของสารโพลิเมอร์ (polymer) แขนงลอยอยู่ในตัวกลาง อาจกล่าวได้ว่าน้ำยางประกอบด้วยสาร 2 ส่วนใหญ่ คือ ส่วนของสารที่แขวนลอยหรือส่วนที่กระจัดกระจาย (disperse phase) และส่วนของสารที่เป็นตัวกลาง (disperse medium) ในส่วนของสารที่กระจัดกระจายประกอบด้วยอนุภาคเล็กๆ ของสารโพลิเมอร์ที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางเล็กกว่า 5 ไมครอนลงไป สำหรับส่วนของสารที่เป็นตัวกลางนั้น โดยทั่วไปเรียกว่า เซรั่ม (serum)

น้ำยางมีลักษณะเป็นสารละลายคอลลอยด์ (colloid) ชนิด hydrosol (สารละลายที่มีน้ำเป็นตัวทำละลาย) ที่มีความพิเศษกว่า hydrosol ทั่วไป คือ น้ำยางมีคุณสมบัติก้ำกึ่งระหว่างไฮโดรฟิลิก (hydrophilic : ลักษณะที่เป็นสารละลายได้ง่ายเมื่อน้ำเป็นตัวทำละลาย) กับไฮโดรโฟบิก (hydrophobic : ลักษณะที่ไม่ยอมรวมกับน้ำจึงเกิดเป็นสารละลายได้ยากเมื่อน้ำเป็นตัวทำละลาย) แต่ลักษณะ hydrophobic จะเด่นชัดกว่า ลักษณะสารละลายคอลลอยด์ของน้ำยางนั้นอาจจะอธิบายได้ว่าเป็น อิมัลชัน (colloidal emulsion) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีน้ำยางที่สังเคราะห์หรือทำเทียมขึ้นแต่อย่างไรก็ตาม การอธิบายลักษณะคอลลอยด์ของน้ำยางว่าเป็นอิมัลชันอาจไม่ถูกต้องนักเพราะในทางเคมี อิมัลชันหมายถึงสารละลายของเหลวในของเหลว แต่สารโพลิเมอร์ ส่วนใหญ่มีลักษณะก้ำกึ่งระหว่างของแข็งกับของเหลว ซึ่งลักษณะเป็นของแข็งจะเด่นกว่าลักษณะเป็นของเหลวในสถานะอุณหภูมิปกติ การอธิบายว่าน้ำยางมีลักษณะเป็นคอลลอยด์แบบอิมัลชัน เนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการ คือ ประการแรกน้ำยางสังเคราะห์ผลิตโดยกรรมวิธีโพลิเมอร์ไรเซชัน (polymerization) แบบอิมัลชัน (Emulsion Polymerization) และอีกประการหนึ่งคือ น้ำยางสังเคราะห์บางประเภทใช้งานด้านการฉาบหรือเคลือบผิวหน้าอย่างแพร่หลายแทนการใช้อิมัลชันของสีน้ำมัน

2.2 การแยกจำพวกน้ำยาง

2.2.1 การจัดแยกจำพวกตามลักษณะที่ได้มา

การจัดแยกจำพวกน้ำยางแบบนั้นแบ่งน้ำยางออกได้เป็น 3 ชนิด คือ น้ำยางธรรมชาติ, น้ำยางสังเคราะห์ และน้ำยางเทียม น้ำยางสังเคราะห์ ทำขึ้นมาโดยกรรมวิธีอิมัลชัน โพลีเมอร์ไรเซชัน (Emulsion Polymerization) น้ำยางเทียมทำขึ้นมาโดยกรรมวิธีทำให้โพลีเมอร์กระจายในตัวกลางที่เป็นน้ำ น้ำยางธรรมชาติหมายความว่ารวมถึง น้ำยางจากยางพารา guttapercha, น้ำยางสังเคราะห์ เช่น น้ำยางสังเคราะห์ SBR, น้ำยางสังเคราะห์โพลีไวนิลอะซิเตต (Polyvinyl acetate) น้ำยางสังเคราะห์คลอโรพรีน (chloroprene) น้ำยางที่ทำเทียมขึ้นนั้นมี ความสำคัญน้อยกว่าสองพวกแรกตัวอย่างเช่น ยาง Reclaim, ยาง Butyl และพวกยางประเภท Polydiene

มีน้ำยางอีกพวกหนึ่งนี้อาจไม่ถูกต้องนักหากว่าจะจัดเข้าเป็นชนิดที่ 4 ของการแบ่งน้ำยางตามลักษณะที่ได้มานั้นคือ น้ำยางที่ได้ทำการปรับปรุงโครงสร้าง (modified latex) น้ำยางเหล่านี้ผลิตขึ้นมาโดยวิธีการปรับปรุงโครงสร้างของโมเลกุล เช่น โดยทำให้โมโนเมอร์บางชนิดโยงกับโพลีเมอร์หลักหรืออาจโดยการปรับปรุงคุณลักษณะของส่วนโพลีเมอร์ เป็นต้น

2.2.2 การจัดแยกจำพวกตามลักษณะทางเคมีของโพลีเมอร์หลัก

โดยวิธีการจัดแยกจำพวกของน้ำยางตามลักษณะทางเคมีของโพลีเมอร์นั้นเท่ากับเป็นการเรียกชื่อสารโพลีเมอร์ ที่อยู่ในน้ำยางนั่นเอง ตัวอย่างเช่น น้ำยางโพลีไอโซพรีน (polyisoprene), น้ำยางโพลีสไตรีน (polystyrene) น้ำยางบิวทาไดอคริลโลไนไทล์ (butadiene acrylonityl) เป็นต้น

2.2.3 การจัดแยกจำพวกตามลักษณะทางกายภาพของโพลีเมอร์หลัก

วิธีการนี้แยกจำพวกน้ำยางตามลักษณะทางกายภาพของโพลีเมอร์หลักเป็นการจัดแยกจำพวกที่ไม่มีกฎเกณฑ์ ซึ่งอาจแบ่งน้ำยางโดยวิธีการนี้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรก น้ำยาง (rubber latices) ประกอบด้วยโพลีเมอร์ที่มีลักษณะของยาง (rubber nature) และน้ำยางเรซินหรือพลาสติก (resin or plastic latices) ประกอบด้วยโพลีเมอร์ที่มีลักษณะของสารเรซิน (resinous nature)

2.3 สารเคมีสำหรับยาง

ยางที่ยังไม่เกิดปฏิกิริยากับสารเคมีเรียก Green Compound หรือ Uncured Compound ยางที่สารเคมีเข้าทำปฏิกิริยากับยางแล้วเรียก Cured Compound หรือ Cured rubber หรือ Vulcanized rubber

การผสมสารเคมีเข้าไปในยางก็เพื่อแก้ไขข้อเสียของยางซึ่งข้อเสียของยางคือ

1. ยางมีสมบัติเป็นทั้งพลาสติกและอีลาสติก สมบัติเป็นพลาสติก คือ สมบัติของสารที่เมื่อให้ความร้อนและกดลง ไปจะแบนและไหลได้ ส่วนสมบัติเป็นอีลาสติกหมายถึง สมบัติของสารเมื่อมีแรงกระทำต่อยางเช่น ยืดหรือกด เมื่อเอาแรงออกจะคืนกลับรูปเดิม ยางเมื่อกดจะแบนลงแต่เมื่อคลายแรงจะกลับคืนรูปแต่ไม่เท่าเดิมหรือเมื่อถึงจะยืดแต่เมื่อปล่อยกลับจะคืนกลับแต่ไม่เท่าเดิม การที่ยางมีสมบัติเป็นทั้งพลาสติก และอีลาสติกนี้ทำให้ ไม่สามารถนำไปใช้งานได้โดยตรง

2. ยางเป็นเทอร์โมพลาสติก (Thermoplastic) ที่อุณหภูมิต่ำยางจะแข็งกระด้างแตกหักได้ง่ายแต่เมื่ออุณหภูมิสูงขึ้นยางจะนิ่มไหลแปรรูปไป การมีสมบัติเป็นเทอร์โมพลาสติกทำให้ยางใช้งานได้ในช่วงอุณหภูมิที่จำกัดเท่านั้น

3. ยางมีความแข็งแรงต่ำ ความต้านทานต่อแรงดึงต่ำ และความต้านทานต่อการสึกหรอต่ำ

4. ยางสามารถละลายได้ดีในตัวทำละลายหลายชนิด ยางเป็นสารที่มีโมเลกุลใหญ่น้ำหนักโมเลกุลโดยเฉลี่ยประมาณ 30,000 – 300,000 โมเลกุลเหล่านี้อยู่รวมกันและยึดกันด้วยแรงอ่อนๆ เช่น แวนเดอร์วาล (Van de Waals) หรือพันธะไฮโดรเจน โมเลกุลของยางจะแยกออกจากกันได้ง่ายโดยการใช้ตัวทำละลายที่มีโพลาไรตี (polarity) ใกล้เคียงกับยาง ดังนั้นยางจึงสามารถละลายได้ง่ายในตัวทำละลาย

ในการใช้งานของยางจึงจำเป็นต้องผสมสารเคมีลงไปเพื่อแก้ไขข้อเสียเหล่านี้ เพื่อให้ยางมีขอบเขตการใช้งานกว้างขวางขึ้น ช่วยในการแปรรูปและเพื่อลดต้นทุนการผลิต ตัวอย่างสารเคมีที่ใช้ในน้ำยาง เช่น

Zinc alkyl xanthate เป็นสารตัวเร่งที่มีประสิทธิภาพในการเร่งปฏิกิริยาเร็วที่สุด MBT (Mercaptobenzothiazole) เป็นสารตัวเร่งที่ทำให้ยางที่ตั้งทิ้งไว้มีอายุการใช้งานนานขึ้นมีความต้านทานต่อการสึกหรอสูง และง่ายต่อการป้องกันยางสุกก่อนกำหนดในยาง

TiO₂ ให้ความขาวเป็นเท่าของ ZnO และสองเท่าของซิงค์ซัลไฟด์ เจือยต่อ
ปฏิกิริยาเคมีและไม่มิพิษ

สารตัวเร่งที่เป็น "Delayed action" คือสารตัวเร่งที่ไม่เร่งปฏิกิริยาที่อุณหภูมิขณะ
ผลิตแต่ช่วยเร่งในขณะ "cure" สารตัวเร่งชนิดนี้
เมื่อใช้ในยางแล้วจะปล่อยสารตัวเร่งออกมา
ขณะทำการวัลคาไนซ์ (Vulcanize)

2.4 การรักษาสภาพน้ำยาง

เนื่องด้วยน้ำยางจากธรรมชาติเกิดเสีสภาพการเป็นของเหลวจับตัวแข็งและมีลักษณะ
เป็นเม็ดเล็กๆ (หรือที่ชาวบ้านมักเรียกว่าน้ำยางจับเป็น "เม็ดพริก") ภายในระยะเวลาเพียงไม่กี่
ชั่วโมงนับจากถูกกรีดออกจากต้นยาง และการจับตัวดังกล่าวจะช้าหรือเร็วเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัย
หลายประการเป็นต้นว่า สภาพของสิ่งแวดล้อมเช่นอุณหภูมิและคุณสมบัติความคงตัวของน้ำยางแต่ละ
พันธุ์ อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดการเสีสภาพแล้วน้ำยางจะแยกออกเป็นสองส่วน คือส่วนของเนื้อยาง
กับส่วนของเซรุ่ม ภายหลังจากที่น้ำยางจับตัวแล้วจะมีกลิ่นบูดเหม็นของน้ำยางเกิดขึ้นฉะนั้นเพื่อป้องกัน
กันมิให้น้ำยางจับตัวเป็นก้อนและเพื่อไม่ให้มีกลิ่นบูดเหม็นเกิดขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องรักษาสภาพ
ให้น้ำยางเหลวเหมือนเมื่อก่อนออกจากต้นยาง

ในการรักษาสภาพน้ำยางนั้นอาจจำแนกเป็นการรักษาสภาพน้ำยางไว้ให้คงสภาพเหลวอยู่
ได้นาน (long - term preservation) และรักษาให้คงสภาพเหลวในช่วงเวลาสั้น (short -
term preservation) การรักษาน้ำยางไว้เป็นเวลานานนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อการรักษาสภาพ
น้ำยางในช่วงระยะเวลาการเก็บสต็อกและการขนส่งจากโรงงานผลิตไปโรงงานอุตสาหกรรมผลิต
ตัวตุลสำเร็จรูปต่างๆ ส่วนกรณีการรักษาสภาพน้ำยาง ช่วงระยะเวลาสั้นก็เพื่อรักษาให้น้ำยางคง
เป็นของเหลวอยู่ในช่วง 2 - 3 วัน ก่อนหน้าที่จะนำเข้าสู่กรรมวิธีทำเป็นยางแท่งรูปต่างๆ หรือ
ก่อนการทำให้เป็นน้ำยางชั้น สารเคมีที่ใช้รักษาน้ำยางในช่วง เวลาสั้นอาจเรียกว่าสารป้องกันน้ำยาง
จับตัว (anticoagulant) ส่วนสารเคมีที่ใช้สำหรับรักษาให้น้ำยางเป็นของเหลวอยู่ได้นานๆ อาจ
เรียกว่าสารรักษาสภาพน้ำยาง (preservatives)

2.4.1 กลไกของการเกิดน้ำยางจับตัวเอง (natural or spontaneous coagulation)

ทฤษฎีที่สนับสนุนเกี่ยวกับการเกิดน้ำยางจับตัวเองมีอยู่ 2 ทฤษฎี ซึ่งทฤษฎีแรกอธิบายว่า การเกิดน้ำยางจับตัวเองนั้นเนื่องจากกรดที่เกิดขึ้น โดยบัคเตเรียทำปฏิกิริยากับสารพวกไมโซอินในน้ำยาง ส่วนทฤษฎีที่สองอธิบายว่าน้ำยางจับตัวเองได้เนื่องมาจากอนุมูลลบของกรดไขมัน (fatty acid anions) ที่เกิดขึ้นโดยการไฮโดรไลซิสของสารพวกไขมัน (lipid) ที่มีอยู่ในน้ำยาง โดยคาดว่าอนุมูลลบที่เกิดขึ้นจะถูกดูดซับอยู่รอบๆ ผิวอนุภาคของยาง ซึ่งอาจเป็นไปได้ที่อนุมูลลบเหล่านี้ อาจไปแทนที่ที่สารโปรตีนซึ่งเคยดูดซับอยู่แต่เดิม และอนุมูลลบดังกล่าวจะไปทำปฏิกิริยากับอนุมูลของโลหะ (mettalic ions) พวกแคลเซียมและแมกนีเซียมที่มีอยู่ในน้ำยางแต่เริ่มแรกแล้ว หรือที่เกิดขึ้นภายหลังเนื่องจากปฏิกิริยาของพวกน้ำย่อย (enzymes) ในน้ำยาง

สรุปความจริงเกี่ยวกับการเกิดน้ำยางจับตัวเองเพื่อนำไปพิจารณาประเมินเหตุผลของสองทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น ได้ดังต่อไปนี้

2.4.1.1 โดยปกติขณะเกิดน้ำยางจับตัวเอง pH (ความเป็นกรด-ด่าง) ของน้ำยางไม่ต่ำกว่า 6.0 - 6.3 ซึ่งในกรณีนี้ น้ำยางจับตัวโดยการเติมกรด (acidification) pH จะลดลงต่ำกว่า 5

2.4.1.2 กระบวนการเกิดน้ำยางจับตัวเองอาจเร่งให้เกิดเร็วได้โดยการเติมสบู่ของกรดไขมัน (fatty acid soaps) เพียงเล็กน้อย แต่หากเติมปริมาณมากกลับเป็นการช่วยให้น้ำยางจับตัวเองช้าลง ปริมาณสบู่ของกรดไขมันที่จะช่วยเร่งให้เกิดน้ำยางจับตัวเร็วที่สุดนั้นขึ้นอยู่กับปริมาณของแคลเซียมและแมกนีเซียมที่มีอยู่ในน้ำยาง

2.4.1.3 การเกิดน้ำยางจับตัวเอง และการจับตัวของน้ำยางเมื่อเติมสบู่ของกรดไขมันนั้นขึ้นอยู่กับอนุมูลของแคลเซียมและแมกนีเซียม หากไม่มีอนุมูลเหล่านี้ น้ำยางที่ไม่มีการรักษาสภาพเลย อาจคงเป็นของเหลวอยู่ได้นานหลายๆ วัน จนกว่าจะเกิดบูดเน่า

2.4.1.4 เมื่อทำให้น้ำยางจับเป็นก้อนโดยการเติมแอลกอฮอล์ แล้วนำก้อนยางไปละลายด้วยอีเทอร์ ปรากฏว่าก้อนยางที่ได้จากน้ำยางซึ่งกรีดจากต้นแล้วทิ้งไว้เป็นเวลานาน จะละลายในอีเทอร์ได้น้อยกว่าก้อนยางจากน้ำยางที่กรีดได้ใหม่ๆ

เมื่อพิจารณาความจริงทั้ง 4 ข้อ แล้วพบว่าสอดคล้องกับทฤษฎีที่ 2 มากกว่าทฤษฎีที่ 1 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความจริงข้อที่ 2.4.1.4 นั้นจะมีความหมายว่าในการเกิดน้ำยางจับตัวเองได้มีการเปลี่ยนของไขมันพวกเลซิธิน (lecithins) ที่ละลายได้ในอีเทอร์ไปเป็นพวก derivatives ซึ่ง derivatives ที่เกิดขึ้นบางสาร (เช่น inorganic phosphates) ไม่ละลายในอีเทอร์

2.4.2 คุณสมบัติของสารที่จะเป็นตัวรักษาสภาพน้ำยาง

2.4.2.1 ควรทำลายหรือกีดขวางปฏิกิริยาของแบคทีเรีย

2.4.2.2 ควรเสริมสถานะการเป็นสารคอลลอยด์ของน้ำยาง โดยการเพิ่มประจุและเพิ่มพลังงานระหว่างอนุภาคยางกับส่วนที่เป็นน้ำ (rubber-water interface) และเนื่องจากในขณะที่น้ำยางออกจากต้นยาง ชั้นของสารโปรตีนที่ห่อหุ้มอนุภาคยางอยู่มีฤทธิ์เป็นด่าง (alkali) ฉะนั้นสารที่รักษาสภาพน้ำยางจึงควรเพิ่ม pH ให้กับน้ำยาง นั่นคือ สารรักษาน้ำยางควรเป็นด่าง

2.4.2.3 ควรเป็นสารที่ทำให้พวกอนุมูลของโลหะหนักไม่ว่องไวต่อการเกิดปฏิกิริยา ซึ่งจะโดยการกีดกันการเกิดปฏิกิริยา หรือโดยการทำให้เกิดการตกตะกอนเป็นเกลือที่ไม่ละลายน้ำก็ได้ ความต้องการทำให้อนุมูลของโลหะไม่ว่องไวต่อปฏิกิริยานั้นมีเหตุผล 2 ประการคือ ประการแรกอนุมูลของโลหะเป็นตัวการสำคัญในการเจริญอยู่ได้ของพวกจุลินทรีย์ที่เป็นสาเหตุให้น้ำยางจับตัวเอง และประการที่สองอนุมูลดังกล่าวโดยเฉพาะอนุมูลของแมงกานีสเชื่อมก่อให้เกิดการเสียหายของน้ำยาง

2.4.2.4 นอกจากคุณสมบัติ 3 ประการดังกล่าวข้างต้นแล้วสารรักษาสภาพของน้ำยาง ควรมีคุณสมบัติที่ไม่เป็นพิษต่อทั้งคนและทั้งเนื้อยาง ไม่ควรทำให้สีของน้ำยางหรือสีของยางที่แห้งแล้วเปลี่ยนแปลง ไม่ควรมีกลิ่นรุนแรงและไม่ควรก่อให้เกิดปัญหายุ่งยากต่อกระบวนการนำน้ำยางไปแปรรูปเพื่อใช้งาน ประการสุดท้ายคือควรมีราคาถูกและขนย้ายได้สะดวกด้วย

2.4.3 สารเคมีรักษาสภาพของน้ำยาง

สารเคมีที่ใช้สำหรับรักษาสภาพของน้ำยาง อาจแบ่งได้เป็น 3 พวก คือ

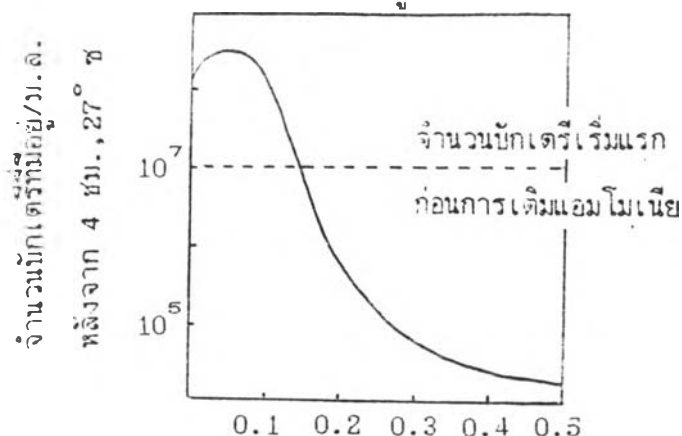
2.4.3.1 แอมโมเนีย เป็นสารเคมีที่นิยมใช้รักษาสภาพน้ำยางกันมาช้านาน และปัจจุบันก็ยังอยู่ในความนิยมของวงการอุตสาหกรรมน้ำยาง Johnson and Worvis ได้บันทึกผลการใช้แอมโมเนียรักษาน้ำยางเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2398 และนับจากนั้นมาแอมโมเนียก็ได้ชื่อว่าเป็นสารมาตรฐานสำหรับรักษาสภาพน้ำยาง

ในการผลิตน้ำยางชั้น แอมโมเนียถูกใช้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต ปริมาณประมาณ 0.2% แอมโมเนียต่อน้ำหนักน้ำยางพอเพียงที่จะรักษาสภาพน้ำยางไว้ได้ในระยะเวลาช่วงสั้น และปริมาณประมาณ 0.7% แอมโมเนียต่อน้ำหนักยางพอเพียงที่จะรักษาสภาพน้ำยางไว้ได้ในชวงเวลายาวนาน ในทางปฏิบัติมักเติมแอมโมเนียประมาณ 0.01% ต่อน้ำหนักน้ำยางทันทีที่กรีดยางได้ เพื่อจุดประสงค์ป้องกันน้ำยางเกิดการจับตัวเอง แต่จากการค้นคว้าวิจัยในระยะหลังพบว่า การเติมแอมโมเนียปริมาณเพียงพอเล็กน้อยหลังจากกรีดยางได้นั้น เป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้อง เพราะจะเป็นการเร่งการเพิ่มจำนวนของแบคทีเรียมากกว่า (รูปที่ 2.1)

สรุปผลของการเติมแอมโมเนียลงในน้ำยางมีดังนี้

1) ทำหน้าที่เป็นตัวทำลายแบคทีเรีย (bactericide) แอมโมเนียจะให้ประสิทธิภาพในการทำลายแบคทีเรียได้ดีมาก ถ้าหากเติมลงในน้ำยาง ในปริมาณเกินกว่า 0.35% ต่อน้ำหนักน้ำยางทันทีที่น้ำยางถูกกรีดยางออกจากต้น

จากการรายงานการศึกษาผลของปริมาณแอมโมเนียต่อจำนวนแบคทีเรียในน้ำยางตามกราฟรูปที่ 2.1 โดย Lowe (2503) ปรากฏว่าแอมโมเนียปริมาณเล็กน้อย (ประมาณไม่เกิน 0.05%) ส่งเสริมการเจริญของแบคทีเรีย ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นเพราะ pH ของน้ำยางสูงเพิ่มขึ้นจากปกติ 6.5 ไปถึง 8.0 และในช่วงนี้เป็นช่วงที่เหมาะสมในการเพิ่มปริมาณของแบคทีเรียชนิดธรรมดา ฉะนั้นระดับของปริมาณแอมโมเนียในน้ำยางต้องสูงกว่า 0.1% ก่อนที่จะมีการเพิ่มปริมาณแบคทีเรียเกิดขึ้น เพื่อว่าปริมาณแบคทีเรียจะได้คงที่เท่าที่มีอยู่เดิมเท่านั้น

ปริมาณแอมโมเนียเมื่อเริ่มแรก (% ต่อน้ำยางทั้งหมด)

รูปที่ 2.1 : ผลของแอมโมเนียต่อจำนวนแบคทีเรียในน้ำยางธรรมชาติ

(กราฟได้จากผลการทดลองของ Lowe, 2503)

2) แอมโมเนียเป็นต่าง เนื่องจากการที่แอมโมเนียมีฤทธิ์เป็นต่าง จึงช่วยส่งเสริมความเป็นต่างของเซรุ่ม ซึ่งก่อให้เกิดผลการส่งเสริมสถานะเป็นน้ำยางอยู่ได้

3) ตกตะกอนพวกอนุมูลของโลหะ แอมโมเนียสามารถหยุดปฏิกิริยาอนุมูลของโลหะบางชนิดได้โดยการฟอร์เอมีน (amine) ฟอร์มตะกอนไฮโดรเพอรอกไซด์ที่ไม่ละลายน้ำ (insoluble hydroperoxides) กับพวกอนุมูลของแมกนีเซียม และแอมโมเนียยังสามารถฟอร์มตะกอนแมกนีเซียม แอมโมเนียฟอสเฟต เมื่อมีอนุมูลของฟอสเฟตอยู่ในน้ำยาง

ตะกอนที่เกิดขึ้น จะตกอยู่กันถึงน้ำยางในรูปของตม (sludge) ที่รวมเอาพวกดิน ทราาย สิ่งสกปรกพวกเปลือกไม้ใบไม้ตกตะกอนลงไปด้วย

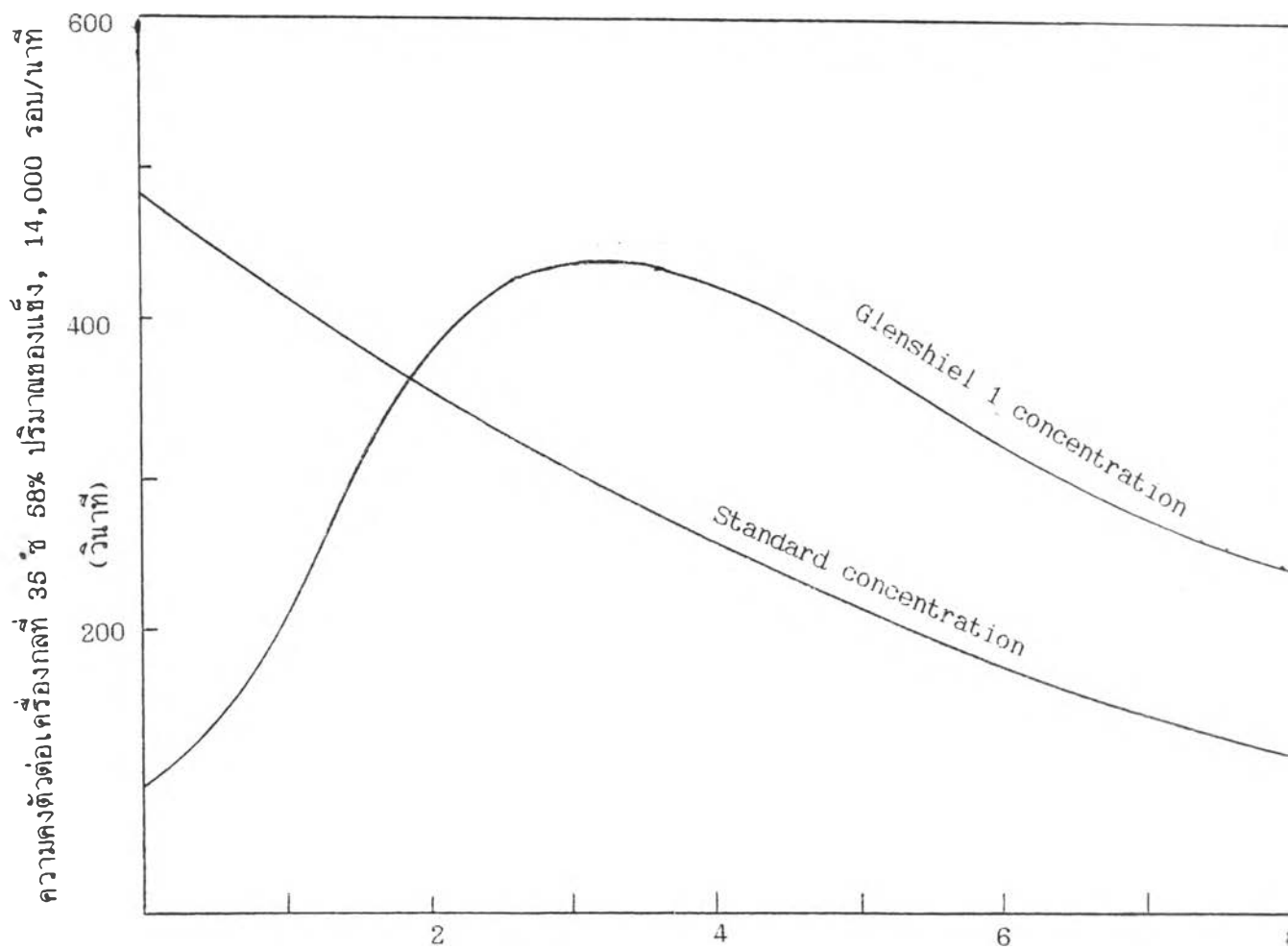
น้ำยางจากยางบางพันธุ์มีปริมาณของฟอสเฟตไม่พอเพียงที่จะเกิดการตกตะกอนแคลเซียมได้เช่น ยางพันธุ์ Glenshiel I ให้น้ำยางที่มีอัตราส่วนของ $\text{Mg} : \text{PO}_4$ สูงเมื่อใส่แอมโมเนียรักษา น้ำยางแล้วก็ยังปรากฏว่าน้ำยางยังเสียสถานะได้ ทั้งนี้เพราะน้ำยางที่มีปริมาณอนุมูลของแมกนีเซียมอยู่มาก และน้ำยางนี้แสดงค่าความคงตัวต่อเครื่องกล (mechanical stability) ต่ำ ความหนืดสูง และ gelling pH สูง ความผิดปกติดังกล่าว แนวโน้มสูงโดยเฉพาะในขณะยางผลัดใบ นับว่าเป็นที่น่าเสียตายที่น้ำยางของยางพันธุ์ดังกล่าวมีลักษณะที่ผิดปกติ ทั้งนี้เพราะยางพันธุ์นี้ให้ผลผลิตสูง

อัตราส่วนของ $\text{Mg} : \text{PO}_4$ ในน้ำยางจะผิดไปจากปกติ มักเนื่องจากมีปริมาณแมกนีเซียมมากเกินไป เนื่องจากมีปริมาณฟอสเฟตไม่พอเพียง ทั้งนี้เพราะฟอสเฟตเป็นอนุมูลที่เกิดได้จากการไฮโดรไลซ์ของสารฟอสโฟไลปิด (phospholipids)

Madge, Collier and Pee (2493) ได้แสดงว่าการเติมฟอสเฟต (เช่น diammonium hydrogen orthophosphate or tetrasodium phosphate) เล็กน้อย จะช่วยปรับปรุงคุณสมบัติความคงตัวต่อเครื่องกลของน้ำยางพันธุ์ Glenshiel I ได้จนถึง จุดหนึ่งที่ปริมาณฟอสเฟตที่เติมลงไปเท่ากับปริมาณแมกนีเซียมส่วนที่มากเกินไปอยู่และหากเติมฟอสเฟตลงไปอีกจะปรากฏว่าความคงตัวของน้ำยางกลับลดลง ส่วนการเติมฟอสเฟตในน้ำยางธรรมดาทำให้เกิดการลดความคงตัวของน้ำยาง ผลของการเติมฟอสเฟตลงในน้ำยาง ดังแสดงในรูปที่ 2.2

4) แอมโมเนียจะฟอร์มแอมโมเนียมโซฟกับกรดไขมันที่มาจากการไฮโดรไลซ์ สารพวกไลปิด และแอมโมเนียโซฟนี้มีความสมบัติช่วยรักษาความคงตัวของน้ำยาง

จำนวนกรัมของ ไดแอมโมเนียไฮโดรเจนฟอสเฟต ต่อลิตรของน้ำยาง
รูปที่ 2.2 : ผลของการเติมฟอสเฟตต่อคุณสมบัติความคงตัวของเครื่องกล
ของน้ำยางธรรมชาติ

5) แอมโมเนียไม่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ นอกเสียจากการสูดไอน้ำแอมโมเนียเข้าไปมากหรือนอกเสียจากว่าผิวหนังถูกสารละลายแอมโมเนียเข้มข้น แอมโมเนียเป็นสารที่ระเหยง่าย จึงสามารถกำจัดออกได้โดยง่ายเมื่อต้องการจะกำจัดและไม่เหลือผลตกค้างอยู่ในเนื้อเยื่อถึงแม้ว่าแอมโมเนียจะทำการเปลี่ยนแปลงสารพวกไม่ใช่น้ำในน้ำยางก็ตาม และแอมโมเนียมีก่อให้เกิดสีในน้ำยางหรือในยางที่แห้งแล้วมากนัก อย่างไรก็ตามแอมโมเนียมีข้อเสียเกี่ยวกับมีกลิ่นรุนแรง แอมโมเนียที่ใช้รักษาน้ำยางอาจบรรจุอยู่ในรูปของแก๊สหรือบรรจุขวดในรูปของของเหลว และเนื่องด้วยการเก็บแอมโมเนียไม่สะดวกนักจึงเป็นผลให้ราคาแอมโมเนียแพง นอกจากนี้แอมโมเนียยังก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการผลิตบางอย่าง เช่น ก่อให้เกิดลักษณะครีมแข็ง (thickening) เมื่อมีการเติมพวกซิงค์ออกไซด์ในกระบวนการผลิต สำหรับกลไกของการเกิดครีมแข็งดังกล่าว ยังไม่เป็นที่เข้าใจกัน แต่สันนิษฐานว่าอาจเนื่องจากปฏิกิริยาที่ถูกกระตุ้นด้วยความร้อน (heatsensitizing reaction) ของสารซิงค์ออกไซด์ แอมโมเนีย และอนุผลของแอมโมเนีย นอกจากนี้แอมโมเนียยังขัดขวางการเกิดเจล (gelation) ของน้ำยาง แบบที่ใช้สารโซเดียมซัลโฟเนตไอโวลีนจะเกิดความจำเป็นต้องลดปริมาณแอมโมเนียให้ต่ำกว่าก่อนหน้าการผลิตยางฟองน้ำโดยกระบวนการซัลโฟเนตไอโวลีน วิธีที่นิยมไล่แอมโมเนียคือวิธีระบายอากาศ (aeration)

2.4.3.2 แอมโมเนียปริมาณน้อยร่วมกับสารอื่นๆ เนื่องด้วยได้ปรากฏว่าแอมโมเนียปริมาณปกติที่ใช้รักษาน้ำยางธรรมชาติมีข้อเสียหลายประการ จึงได้มีการค้นคว้าเพื่อหาสารเคมีอื่นแทนการใช้แอมโมเนีย เพื่อรักษาสภาพของน้ำยาง แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันถึงแม้จะรู้ว่าแอมโมเนียมีข้อเสียหลายประการ ก็ยังคงใช้แอมโมเนียรักษาสภาพของน้ำยางกันอยู่และยังไม่มีการใช้สารอื่นๆ มาแทนที่แอมโมเนียอย่างเต็มที่ NoGavack (2502) ได้ประเมินไว้ว่าน้ำยางธรรมชาติที่ผลิตส่งจำหน่ายประเทศต่างๆ นั้น ประมาณ 95% ของปริมาณที่ส่งจำหน่ายเก็บรักษาสภาพไว้โดยใช้แอมโมเนีย อนึ่งปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะลดระดับปริมาณของแอมโมเนีย และใช้สารอื่นๆ ร่วมกับแอมโมเนียเพื่อรักษาน้ำยาง สารอื่นๆ ที่ใช้ร่วมกับแอมโมเนียถือเป็นสารช่วย (secondary preservatives) และน้ำยางที่ใช้ระบบรักษาไว้ด้วยแอมโมเนียระดับต่ำร่วมกับสารอื่นๆ เรียกว่าน้ำยางชนิดรักษาด้วยแอมโมเนียปริมาณน้อย "low - ammonia" (LA) type ส่วนน้ำยางที่ใช้ปริมาณแอมโมเนียสูงตามปกติเรียกว่าเป็นน้ำยางชนิดรักษาด้วยแอมโมเนียปริมาณธรรมดาหรือปริมาณมาก "high ' ammonia" (HA) type

2.5 ทฤษฎีการเกิดกราฟต์โคโพลิเมอร์

กราฟต์โคโพลิเมอร์ (Graft Copolymer) โคโพลิเมอร์ชนิดนี้มีโมโนเมอร์ A เรียงกันเป็นแถวยาว และในระหว่างแถวมีโมโนเมอร์อีกชนิดหนึ่งคือ B แตกสาขาเป็นแถวยาวออกไปดังนี้

เส้นลูกคลื่น(~)ที่อยู่ปลายทั้งสองของโครงสร้าง หมายถึง ยังมีหน่วยซ้ำ ๆ กันเป็นจำนวนมากเชื่อมต่อกันที่ปลายทั้งสองของโครงสร้าง

Thermoplastic Elastomer (TPE) โพลิเมอร์ที่สามารถหลอมตัวได้เมื่อให้ความร้อน และแข็งตัวเมื่อทำให้เย็นลง การหลอมตัวสามารถทำได้โดยโครงสร้างโพลิเมอร์ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง มีสมบัติแปรรูปได้เมื่อได้รับความเค้น และจะกลับไปยังรูปร่างเดิมเมื่อปลดปล่อยจากความเค้นนั้น ตามทฤษฎีคุณสมบัติของ TPE มีค่า Hardness อยู่ในช่วง 60-80(shore A) และมี melting point อยู่ในช่วง 140-160 °C

2.5.1 การใช้วิธีทางเคมี

2.5.1.1 ใช้วิธี Hydroperoxide

กราฟต์โคโพลิเมอร์ของยางธรรมชาติกับเมทิลเมทาครีเลต ปกติ การทำกราฟต์โคโพลิเมอร์ของยางธรรมชาติกับโมโนเมอร์บางตัว จะใช้สารเคมีที่ให้ FREE RADICAL เมื่อถูกความร้อนเช่นพวก peroxide เมื่อผสมสารเคมีดังกล่าวกับน้ำยางโมโนเมอร์ และให้ความร้อนจะเกิดปฏิกิริยาเป็นกราฟต์โคโพลิเมอร์ เช่น การทำ latex adhesive ใช้ส่วนผสมดังนี้

- NRL
- DISPERSING AGENT
- NH_3
- และเติมส่วนผสมของ MMA
- TERT-BUTYLHYDROPEROXIDE
- OLEIC ACID

เมื่อให้ความร้อนประมาณ 60°C จะได้กราฟต์โคโพลิเมอร์ของยางกับเมทิลเมทาครีเลต

การทำกราฟต์โคโพลิเมอร์เป็นผลิตภัณฑ์ก่อนสำหรับการใช้สารเคมียังไม้แพร่หลายเนื่องจากยังอยู่ในระหว่างการศึกษาวิจัย และการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ที่ยังมีข้อจำกัดที่มีสารเคมีตกค้างในผลิตภัณฑ์

2.5.1.2 ใช้วิธี Redox

การทำกราฟต์โคโพลิเมอร์โดยใช้วิธี Redox ใช้ส่วนผสมดังนี้

- MMA
- oleic acid
- tert-butyl hydroperoxide

วิธีเตรียม

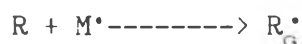
น้ำยาง latex เจือจางด้วย 1.5% แอมโมเนียเป็น 47%DRC และใส่ 10% by weight ของ tetraethylene pentamine 2.1 ml และเติมส่วนผสมของ MMA ตั้งทิ้งไว้อย่างน้อยประมาณ 6 hr. ซึ่งวิธีนี้จะให้ %conversionสูง

2.5.2 การใช้วิธีทางรังสี

เมื่อโมเลกุลของยางได้รับพลังงานจากรังสีแกมมา อะตอมของไฮโดรเจนในโมเลกุลของยางจะหลุดออกไปโดยเฉพาะอะตอมไฮโดรเจนที่ตำแหน่งอัลฟาเมทิลีน เกิดเป็นเรดิคัล (radical) ที่ไม่เสถียรและไวต่อปฏิกิริยามาก เมื่อผลมเมทิลเมทาครีเลตลงไปด้วย จะเกิดปฏิกิริยาได้เป็นกราฟต์โคโพลิเมอร์

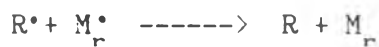
2.5.2.1 กลไกปฏิกิริยาอธิบายได้ดังนี้

ก. Initiation

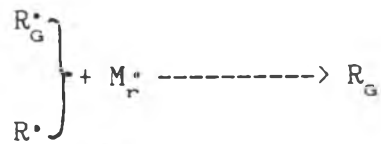
R = Rubber, S = Sensitizer, M = monomer

ข. Transfer reaction with growing polymer radical

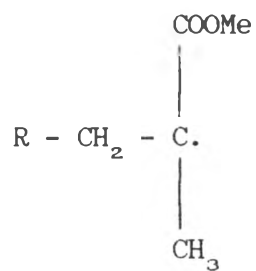

M_r = Monomer with growing polymer radical

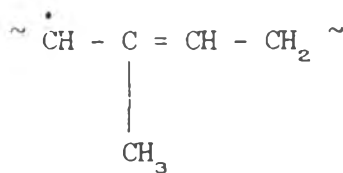
ค. Termination

โดยที่ active radical ของ monomer เป็น

และ active radical ของ rubber เป็น

2.6_ การใช้ประโยชน์ของกราฟต์โคโพลิเมอร์ของยางธรรมชาติกับเมทิลเมทาครีเลตในปัจจุบัน

Heveaplus MG หรือ NR-MMA โคโพลิเมอร์ เป็นผลผลิตอย่างหนึ่งที่ได้จากการกราฟต์น้ำยางธรรมชาติ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์สำคัญอย่างหนึ่ง ส่วนใหญ่ใช้ Heveaplus ในทาง adhesive ในทางการค้าจะผลิต Heveaplus MG โดยใช้ hydroperoxide-polyamine เป็นตัวเริ่มต้น ฟิล์มของ NR-MMA เตรียมโดยวิธีง่าย ๆ เพราะปฏิกิริยาของการกราฟต์เกิดขึ้นบนพื้นผิวของอนุภาคของน้ำยางอย่างมากมาย วิธีนี้จะจริงถ้าตัวตั้งต้นเป็นพวก water-soluble การเตรียม NR-MMA โดยการกราฟต์ด้วยวิธีฉายรังสีคาดว่าจะได้ชนิดของฟิล์มที่ดีกว่า ฟิล์มที่ใช้กันทั่วไปก็จะได้ฟิล์มที่มีเนื้อเดียวกัน (homogeneity) เพราะว่าการเกิดเรดดิคัลของ ตัวตั้งต้นของปฏิกิริยาการกราฟต์จะเกิดภายในมวลของอนุภาคน้ำยาง

